

อ่านหนังสือเกษตรแบบสมาร์ท สมาร์ท Smart Reading on Agriculture

ทรงศนีย์ อินทร์ล้ำ¹ สุอารี ละระศรี¹ สุราภรณ์ คงผล²

¹ห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

²ศูนย์ประสานงานสารสนเทศ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

e-mail: tasane_p@kku.ac.th, nsuare@kku.ac.th, surapornk@hotmail.com

บทคัดย่อ

ห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น สมาชิกเครือข่ายสารสนเทศเกษตรไทย ซึ่งมีความร่วมมือทางวิชาการระหว่างห้องสมุดเฉพาะสาขาเกษตร โดยมีศูนย์ประสานงานสารสนเทศ สาขาเกษตรศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นหน่วยงานบริหารจัดการการจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้านการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ห้องสมุดดิจิทัลเกษตรไทย เครือข่ายงานวิจัยเกษตรไทย โดยห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์มีหน้าที่ในการบันทึกผลงานตำรา บทความทางวิชาการของคณาจารย์และนักวิจัยของคณะ ในฐานะข้อมูล รวมทั้งเผยแพร่การใช้ฐานข้อมูลให้เป็นที่รู้จักและใช้งานได้อย่างกว้างขวาง ดังนั้นเพื่อเพิ่มมูลค่าของฐานข้อมูลทรัพยากรของสถาบันทั้ง 2 แห่ง ห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์จึงได้เชื่อมโยงรายการเพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงสารสนเทศฉบับเต็มแบบดิจิทัลได้จากฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเดิมเป็นเพียงฐานข้อมูลบรรณานุกรม ตลอดจนเข้าถึงได้ผ่านรายวิชา (Course code) สำหรับเล่มที่ได้มีการบันทึกในฐานข้อมูลแล้ว เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนการวิจัยของคณะ โดยนำแนวคิดจากหลักการบริหารด้วยทฤษฎีการสร้างโซ่คุณค่า (Value Chain) การได้รับประโยชน์รวมทั้งสองฝ่ายผ่านกิจกรรมความร่วมมือระหว่างห้องสมุด

ระยะเวลาดำเนินการเริ่มตั้งแต่เดือน สิงหาคม-ธันวาคม 2558 โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้น 20 คน แบ่งประเภทกลุ่มตัวอย่างได้แก่ อาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุน นักศึกษาระดับปริญญาเอก โท ตรี และอื่น ๆ

ผลการประเมินด้านความพึงพอใจในการใช้บริการพบว่าผู้ตอบแบบประเมิน มีความพึงพอใจมากที่สุดและพึงพอใจมาก ในด้านความน่าเชื่อถือของข้อมูลในระบบฐานข้อมูล ร้อยละ 95 และ 5 สำหรับสิ่งที่ผู้ใช้บริการพึงพอใจน้อยที่สุดได้แก่ ความเป็นปัจจุบันของฐานข้อมูล โดยมีระดับพึงพอใจมากที่สุด และพึงพอใจมาก ร้อยละ 50 เท่ากัน

คำสำคัญ:

ห้องสมุดเฉพาะด้านการเกษตร, หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้านการเกษตร, ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด, ห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ศูนย์ประสานงานสารสนเทศ สาขาเกษตรศาสตร์, เครือข่ายสารสนเทศเกษตร, โซ่คุณค่า

Abstract

Faculty of Agriculture of Khon Kaen University, a collaboration with the Thai Agricultural Network AGNIC Kasetsart University to preparation of a digital library of Thailand Agriculture Electronic books. The previous record of texts, literature of professors and researchers of the faculty was input to the database. Publish the database to be known and used extensively. In order to increase the value of information resources of both institutions have linked two of the list so that endusers can access information from the full digital library resources. Include of accessed through a course menu to support curriculum. The introducing concepts from theoretical principles with the creation of value chain. This is due to the cooperation of both sides to build mutual benefits and real value.

Keyword:

Ag-Ebook, Agriculture Library, Library Cooperation, Value chain,
AGINC Kasetsart University, Thai Agricultural Network

บทนำ

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยนับว่าเป็นความร่วมมือที่มีมายาวนาน การเป็นคู่ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ล้วนสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่วงการห้องสมุดของประเทศไทยให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อผู้ใช้บริการ หน่วยงานห้องสมุดเฉพาะ สาขาการเกษตร มีความร่วมมือกันอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้เข้าร่วมกิจกรรมความร่วมมือเครือข่ายสารสนเทศเกษตรไทย โดยมีศูนย์ประสานงานสารสนเทศสาขาเกษตรศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นหน่วยบริหารจัดการ ผลิตหนังสือและบทความด้านการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมหนังสือ เอกสารความรู้ด้านการเกษตรและเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่ได้รับอนุญาตสิทธิในการเผยแพร่เพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงสาธารณะจากเจ้าของผลงานและจากทุกหน่วยผลิตในประเทศ เพื่อให้องค์ความรู้ด้านการเกษตร ได้รับการเก็บรักษาและเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์กับนักเรียน นักศึกษา เกษตรกร และบุคคลทั่วไป ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้านการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ห้องสมุดดิจิทัลเกษตรไทย เครือข่ายสารสนเทศงานวิจัยเกษตรไทย ห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รับสิทธิ์ให้เข้าใช้งานในระบบมีหน้าที่บันทึกข้อมูลขององค์กรในฐานข้อมูล เผยแพร่แนะนำการใช้ฐานข้อมูลของเครือข่ายให้เป็นที่รู้จัก ดังนั้นเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าฐานข้อมูลให้แก่สถาบันทั้ง 2 แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ ศูนย์ประสานงานสารสนเทศสาขาเกษตร สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงได้ดำเนินการภายใต้ทฤษฎีการสร้างมูลค่าเพิ่ม ด้วยการบูรณาการงานประจำของเครือข่ายสารสนเทศเกษตรไทยและต่อยอดแนวปฏิบัติที่ดีขององค์กรซึ่งเป็นต้นแบบเรื่องการเชื่อมโยงสารสนเทศดิจิทัลออนไลน์ ในฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ของกลุ่มงานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเชื่อมโยงรายการให้ผู้ใช้บริการเข้าถึงสารสนเทศได้ในระดับรายวิชา เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนการวิจัยในศตวรรษที่ 21 และประโยชน์สูงสุดภายใต้ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดเฉพาะ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของสถาบัน
2. เพื่อขยายช่องทางการเข้าถึงสารสนเทศออนไลน์สาขาเกษตรโดยใช้กิจกรรมความร่วมมือเป็นฐาน
3. เพื่อเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างห้องสมุดให้มีความยั่งยืน

ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้านการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
2. ห้องสมุดดิจิทัลเกษตรไทย
3. ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศมหาวิทยาลัยขอนแก่น (OPAC และ One Search)

ภาพที่ 1 ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. ขออนุญาตเจ้าของผลงานเพื่อจัดทำไฟล์ดิจิทัลเพื่อเผยแพร่
2. จัดทำ e-book รูปแบบ pdf ไฟล์
3. สืบค้นเพิ่มเติมรายชื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีในฐานข้อมูลของเครือข่ายเพื่อนำมาเชื่อมโยงรายการ
4. นำไฟล์บันทึกเข้าในระบบฐานข้อมูลเครือข่ายสารสนเทศเกษตรไทย ภายใต้ความร่วมมือของเครือข่ายฯ
5. เชื่อมโยงรายการในฐานข้อมูลทรัพยากรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น (Sierra)

5.1 Module ที่ใช้ดำเนินการ

5.1.1. Module Catalogue เชื่อมโยงรายการ digital link ที่ Tag 856

Tag 856 |zConnect to online resource|u (link)

b11542639 Last Updated: 06-07-2016 Created: 25-06-1998 Revisions: 12

ภาษา	tha Thai	CAT DATE	28-06-1998	BICODE3	
SKIP	0	BIB LVL	m MONOGRAPH	ประเทศ	th Thailand
สถานที่	cel หนองคาย	MAT TYPE	a PRINTED MATL		

MARC Leader ##### n m 2 2 ##### a 4 5 0 0

Y	008	980828 s 2541	th a	s 0 0 0	tha d
I	020	974-675-312-6			
Y	040	kk-c			
C	050	4 SF95			
A	100	0			
T	245	1 0			
E	250				
P	260				
F	300				
D	054				
D	650				
D	650				
D	650				
D	650				
D	650				
B	710	2			
Y	856	4 1			
Y	999				
Y	999				
Y	999				

ภาพที่ 2 แสดงการเชื่อมโยง Tag

6. เชื่อมโยงรายการรายวิชา (Course Code) สนับสนุนการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยขอนแก่น (สำหรับรายการที่มีพื้นฐานข้อมูลของเครือข่ายและตรงกับรายการใน มคอ.3 หมวด 6 ของมหาวิทยาลัย)

6.1 เชื่อมโยง Tag 694 Course Code (รหัสวิชา)

6.2 การสืบค้นและผลการสืบค้น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Khon Kaen University Library

Home เกี่ยวกับห้องสมุด

One Search Books Thai Journals Renew Course code E-Resources Pulinet

WEB OPAC: สืบค้นรายการหนังสือและสื่อโสตทัศนวัสดุ

ค้นหาจาก คำค้น ค้นหา

[Advanced Search](#) | [All Search](#)

ภาพที่ 3 การเข้าใช้ OPAC

One Search Books Thai Journals Renew Course code E-Resources Pulinet

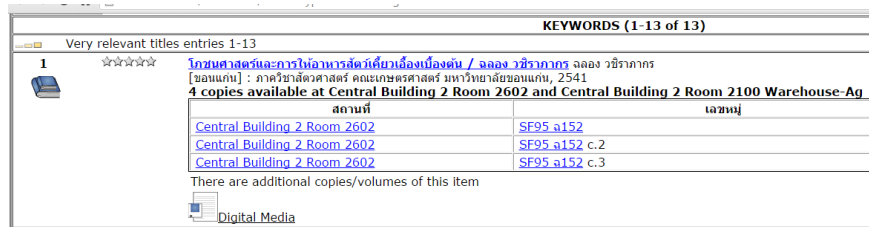
WEB OPAC: สืบค้นเอกสารประกอบการสอนตามรหัสรายวิชา

รหัสวิชา ค้นหา

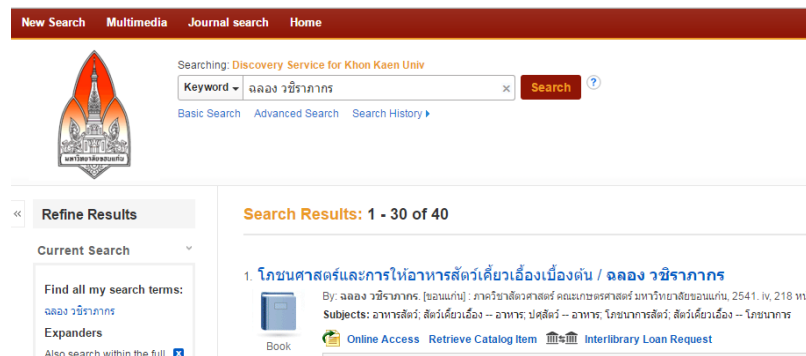
For example, type "049008" (รหัสวิชาเป็นตัวเลข 6 หลักเท่านั้น)

[รายวิชาทั้งหมด](#)

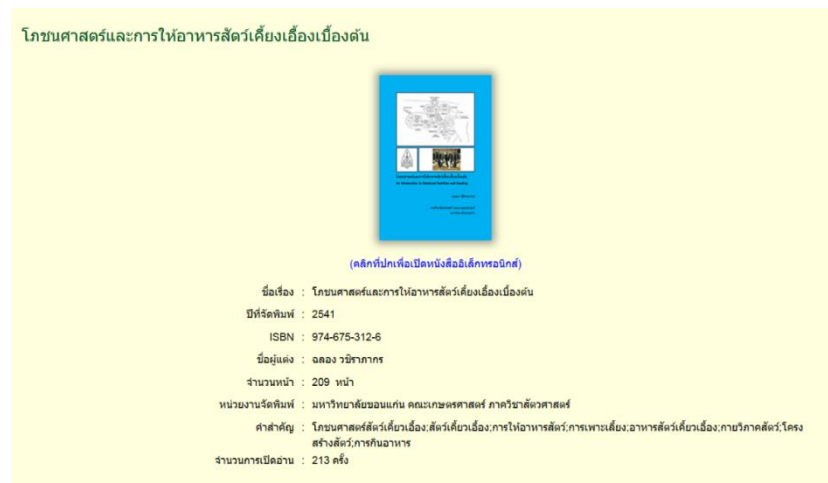
ภาพที่ 4 การสืบค้น Course code ที่หน้าจอ OPAC

ภาพที่ 5 การแสดงผลที่หน้าจอ OPAC

ภาพที่ 6 ผลการค้น ใน One Search แสดงคำว่า Online Access

ภาพที่ 7 แสดงผลการเชื่อมโยงสารสนเทศฉบับเต็ม ไปยังฐานข้อมูลของเครือข่ายฯ

ผลการศึกษา

โครงการดำเนินการในภาคการศึกษาที่ 2558-1 ตั้งแต่เดือน สิงหาคม-ธันวาคม 2558 ผู้ศึกษาสร้างแบบประเมินออนไลน์ สร้างแบบสอบถาม 2 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่ 2 สอบถามด้านความพึงพอใจในการใช้งาน จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้บริการ จำนวน 20 คน แบ่งเป็น อาจารย์สายวิชาการ บุคลากรสายสนับสนุน นักศึกษา

ระดับเอก ตรี โท ตรี และอื่น ๆ จำนวน 4, 2, 2, 2, 9 และ 1 คน สังกัดภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น 18 คน และภายนอก 2 คน มีความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์ ดังนี้ ทุกวัน 17 คน 1-5 ครั้ง 1 คน และ 6-10 ครั้ง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 89.5 5.3 และ 5.3 ตามลำดับ ผลการสอบถามด้านความพึงพอใจในการใช้บริการพบว่าผู้ตอบแบบประเมินมีความพึงพอใจมากที่สุดและพึงพอใจมาก ในด้านความน่าเชื่อถือของข้อมูลในระบบฐานข้อมูล ถึงร้อยละ 95 และ 5 ตามลำดับ รองลงมามีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องความเหมาะสมของรูปแบบที่ใช้ในระบบฐานข้อมูล ร้อยละ 90 พึงพอใจมาก ร้อยละ 10 ส่วนความพึงพอใจในด้านความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด และพึงพอใจมาก ร้อยละ 80 และ 20 ตามลำดับ สำหรับความเป็นปัจจุบันของฐานข้อมูล พึงพอใจมากที่สุด และ พึงพอใจมาก ร้อยละ 50 เท่ากัน

การนำไปใช้ประโยชน์

ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของมหาวิทยาลัย มีการเพิ่มมูลค่าจากการเป็นฐานข้อมูลบรรณานุกรมให้เป็นฐานข้อมูลที่มีการเชื่อมโยงไปยังแหล่งสารสนเทศดิจิทัล ผ่านกระบวนการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโดยมีฐานข้อมูลของเครือข่ายสารสนเทศเกษตรไทยเป็นคลังข้อมูลที่มีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทางด้านการเกษตรฉบับเต็มที่มีข้อมูลทางด้านการเกษตรมากที่สุดในประเทศไทย หากหน่วยงานในเครือข่ายและนอกเครือข่ายได้นำไปเชื่อมโยงใช้ประโยชน์และเผยแพร่ ก็จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ใช้บริการห้องสมุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณาจารย์ นักเรียน นักศึกษาเกษตรกร และบุคคลผู้สนใจทั่วไป

รายการอ้างอิง

ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นจาก <http://library.kku.ac.th>
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้านการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. สืบค้นจาก <http://agebook.lib.ku.ac.th>
ห้องสมุดดิจิทัลเกษตรไทย. สืบค้นจาก <http://anchan.lib.ku.ac.th/aglib>

ที่ปรึกษาโครงการ

1. รศ.ดร.มนต์ชัย ดวงจินดา คณบดีคณะเกษตรศาสตร์
2. รศ.ดร.วนิดา แก่นอากาศ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด ม.ขอนแก่น
3. ดร.อารี วัฒนกิจจานุกิจ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด ม.เกษตรศาสตร์

